

Pages fribourgeoises

Autor(en): **[s.n.]**

Objekttyp: **Group**

Zeitschrift: **Le nouveau conteur vaudois et romand**

Band (Jahr): **88 (1961)**

Heft 11

PDF erstellt am: **29.04.2024**

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Inhalten der Zeitschriften. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern.

Die auf der Plattform e-periodica veröffentlichten Dokumente stehen für nicht-kommerzielle Zwecke in Lehre und Forschung sowie für die private Nutzung frei zur Verfügung. Einzelne Dateien oder Ausdrucke aus diesem Angebot können zusammen mit diesen Nutzungsbedingungen und den korrekten Herkunftsbezeichnungen weitergegeben werden.

Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. Die systematische Speicherung von Teilen des elektronischen Angebots auf anderen Servern bedarf ebenfalls des schriftlichen Einverständnisses der Rechteinhaber.

Haftungsausschluss

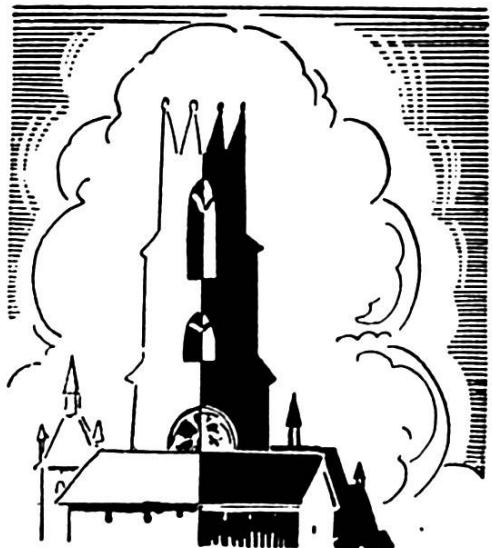
Alle Angaben erfolgen ohne Gewähr für Vollständigkeit oder Richtigkeit. Es wird keine Haftung übernommen für Schäden durch die Verwendung von Informationen aus diesem Online-Angebot oder durch das Fehlen von Informationen. Dies gilt auch für Inhalte Dritter, die über dieses Angebot zugänglich sind.

Ein Dienst der *ETH-Bibliothek*

ETH Zürich, Rämistrasse 101, 8092 Zürich, Schweiz, www.library.ethz.ch

<http://www.e-periodica.ch>

Pages fribourgeoises

Joseph YERLY, patoisant

Voici l'allocution mortuaire émouvante qui fut prononcée par Francis Brodard, en l'église de Treyvaux, lors des funérailles de Joseph Yerly :

*Mèdamè, damejalè, chinyà, brâvè dzin,
mè j'êmi,*

*Lé d'amon, chu la dêrire rëtrintse de la
Konbê, na méjon piarè du li a dutrè dzoa.*

*On chi malê l'a rëvintâ le palyi è lè
j'oyalè frè kôvâ dè chti furi.*

*Portyè le Molèjon lya-the rèbetâ chon
totoyè è lè frithè lou manti byan ?*

*On derê k'èchprè, l'an volu katyi lè hya
di vani, rounyi le piéji de la poya i dzoune
j'êrmalyi et i bouébo dè tsalè.*

Portyè ?

*Pêchke na charièta byantse lè jou prê-
cha ou fenèthri dou Mont, la charièta ke
balyè le chunyo de la mouâ din la méjon.*

*Pêchke la chètse avui cha fô ke léchè
rin dè kotè la fiê na koutalâ ou bi dou
kâ di j'êmi dou patê.*

*Chi ke lè jou vijâ, ke lè tsejê, lè chi ke
no piarin tréti : Dzojè Yerle dou Mont.*

*Le capitaine lè mouâ ! Lè mouâ adon ke
tinyê adi la piathe dou chapi i rachenè
prèvondè, i brantsè ke ch'élérdyivan adi
por achothâ le tropi.*

*E ha mouâ la techâ na têla chonbra chu
to le palyi dou patê frèbordzê.*

*I chinbyè ke la yê la ratinyê le chohyo
dou tin po balyi l'èmoda de na pye grôch'
oura, dou kou dè tenêvro ke l'a trochâ le
chapi chu cha fonda in èkovin l'érba dou
patheriâ.*

*I no chinbyè vêre l'èthêla dou falyê
portâ le dyu, l'elye biochi batre l'âla in
chè chôvin kontre le vani.*

*On chinbyè oure la Charna piorâ in
dékucherin che n'onda chu lè pêrè, le bi
tropi tyako-nê fère na bramâye èthrandze
kemin na pyinte dè bennête.*

*In dejin kotyè deri mo ou capitaine, on
deri l'adyu in patê, vo deré bin : piakâdè
dè piorâ che chè kapâbyo dè le fère mimo.*

*Dzojè dou Mont, mon brâv'êmi, kan vo
j'ê yu po le dêri yâdzo, kutyi chu le ban,
biévo, lè j'yè hyou, lè man dyintè outoua
d'on tsapalè, lé chintu ôtyè mè gonhyâ lo
kâ è mè molyi lè j'yè.*

*Lé chintu k'on vudyo irè fê, ke na pêrda
ke nion châ mèjerâ lè tsejête chu le palyi
ke vouêtè kontre le Molèjon. M'a chinbyâ
ke le capitaine voli dre onkor' ôtyè... è
portan, portan to t'irè de.*

*Irè vuthu dè chon bêdzon, cha vithire,
ke portâvè kemin on drapô. Chu l'èthêla
brodâlye dou mandzeron, la bal' èthêla
d'ouâ è la piâma d'oulye. L'èthêla di
« mainteneur » dou patê è di kothemè, la
piâma ke piakèrè dè dre i j'êmi dou patê
chin ke le poète dou Mont trovâvè in
folyatin le lêvro dou tin, in ch'arèthin
chovin por akutâ le mondo di tsoujè, la
tsanthon dou rialè ke dêmârè la mocha
dèvan d'alâ ch'inbortolyi din lè rëboua, le
dzêrgon dou cherin ke folyatè in anyatin
lè botyè. Dzojè dou Mont n'intin rin mé è
no vudran l'intindre onkora. No règrètin
cha konpanyi, chè konto, lè fâchê, l'ich-
toâtre. Avui li, to chin prenyê la forma è
lè kolâ de na râlye dè Chin Martin.*

*Ah ! mijérâbyo ke no chin, ke konprê-
nyon pâ ke l'amihyâ pouéchê pâ tyâ la
mouâ.*

Tyâ la mouâ dè chi kà djêmé, rèvon dou pochyin dè vouêrdâ chin ke nouthrè j'anhyan amâvan, dè ha vouê ke ch'inprenyê kemin ou fu dè farvâdze, dè ha piâma tinprâye a l'ê dou tin, ke puijivè din na châva djêmé prou ardinta, prou dzolyâja, dè chi l'omo k'intalyivè le patê din dou rodzo dè tsâno.

L'èkoula dou capitaine lèachebin jou fête dè rèbrito. Hou ke l'an le kâ dè prâ amâ lou fô avi le korâdzo dè prâ chufri.

Ma lè intye li ke fô tsêrtyi ! Le korâdzo ke rafonthâvè che n'ârma, le trovâvè ou Mont, yô cha brâva fêna intrètinyê lè brâjè dou folyidzo.

Pêchke dèvan d'ithre l'êmi, l'èkrivin, le poète, le capitaine irè chènya. Vouê, chènya de na bala kobyâ dè j'insan k'amâvè, ke l'amâvan, ke le piaron, pére-gran de na bala korna dè piti j'infan. Pére-gran è portan, i chinbyè ke la fô la fê na koutalâ din le fromin vê, din l'érba tru tindra. Le capitaine, le chènya parechi vidzo, dzouno d'èchpri, budzo d'èchyin, pyin de na souârthe to gran rënovalâye por apolyi lè balè moudè lè bounè kothemè ke fan a tsantâ la têra d'intye-no. E ora, piakâdè dè rèvoudre lè bredzon, rèchalyidè lè dzakilyon, le patê la pâ mé le drê dè muri, Dzojè dou Mont ly a èlérdyi le tsemin. I no dèvejèrè onko grantin avui le Tsandèlè dè loton, la Voudêja de la Bôma è tan dè j'ôtrè balè pithè.

Mon Dyu ! lè bouénè dè vouthra mijéri-kouârda chon pâ dè chti mondo. Kontâdèli chè fôtè kemin vo li fê po Madeleine è po le lâre ke vo j'a tinyê konpanyi chu la krê, kemin no vo dèmandèrin dè le fêre por no.

Chovinyidè vo ke Dzojè, vouthron charvetâ la prou travalyi a no mothrâ lè balè tsoujè ke vo j'i fê po vouêrdâ le palyi è lè j'êrmalyi.

E vo, gran Chin Piéro, patron dè Trivô, dè chi mohyi yô Dzojè dou Mont la prou chovin pojâ cha tâtse fête dè bon è dè kroulyo momin, no vo dèmandin tyè on

toua dè hyâ, rintyè na béte a la pouârta dou paradi.

Nouthra Dona dè Prâbou ke Dzojè dou Mont portâvè din chon kâ, li chufi tyè d'on si dè vouthra retha po chè krityi din la hyartâ dè vouthra grâthe. Chôpié, rèfoujâ dè li pâ chi chèkoua.

Inke bâ, l'alonye màra la rindu chon gremô, lè kâ biochi chanyeron adi po la prèlyire ke dévon a la mouâ. Dyu vulyè k'a l'onbro dou hyotyi dè Chin Piéro ke la chenâ trichtamin ha trèjima kobya, ha de la mouâ, Dzojè dou Mont trovichè la têra lérdyire kemin l'ârma ke ch'inmodè po le bon rèpou.

Adyu Dzojè ! Vo j'ithè jou mé tyè on capitaine po le patê è lè kothemè. Adyu ! A rèvère a la kriyya dè To lè chin.

La pupa

Djan d'la kuvinye fâmè na pupâ dè taba abohyâ chu le mu dou pon dè Korbârè. I vouêtè kolâ l'ivouè tot'in torayin è in moujin ma Dyu châ a tyè.

Le piti bouébo a Dzojon Môkouè vouêr-dè lè tchivrè pri d'na chê, ou bè dou pon. Chti bouébelè l'è dza têrubyo po dzuyi di toua è fêre di fâchè a n'inpouârtè kô, mimamin ou réjan. In viyin torayi Djan d'la kuvinye, le bouébo moujè intrè li :

— Inke le bon momin po n'in fêre ouna a Djan le torayèri...

I ch'aproutzè dou foumyâ è to d'on kou li brâmè :

— Achyin ! Ta pupa ke va tzêre din la Charna...

— Tyè ke li-y-a ? ke li rèpon Djan.

E le piti krapotzon dè vanâ a chô dou tin ke la toraye felè kontre l'ivouè d'la Charna...

Martin.